

נתוני רקע על נשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל

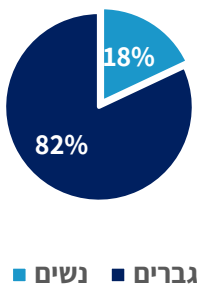
מסמך זה נכתב לבקשת יושבת ראש הוועדה לקידום מעמד האישה חברת הכנסת פנינה תמנו שטה, ועניינו מאפייני הנשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל. חלקו הראשון של המסמך מציג את מאפייני השירות של הנשים, בהם: תפקידן הצבאי, היקף ימי המילואים הפעיל שביצעו, וכן נתונים כלליים על נשים שקיבלו פטור משירות המילואים וחזרו לשירות מילואים פעיל במהלך המלחמה. חלקו השני של המסמך כולל מאפיינים אישיים של הנשים במערך המילואים, בין השאר מוצגים בחלק זה חלוקת הנשים במערך המילואים לפי מאפיינים שונים, בהם: גיל, מספר ילדים ובני זוג ששירתו במילואים פעילים במהלך המלחמה.

1. נשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל – מאפייני השירות¹

לפי אתר צה"ל, מאז תחילת מלחמת חרבות ברזל ועד ה-3 בינואר 2024 גויסו כ-295,000 משרתי ומשרתות מילואים.²

לפי נתונים שנמסרו מצה"ל למרכז המחקר והמידע של הכנסת באוגוסט 2024, וכמוצג בתרשים להלן, כ-18% מכלל משרתי המילואים מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל היו נשים.

תרשים 1: שיעור הנשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל, מתוך כלל המגויסים למילואים

¹ אלא אם מצוין אחרת, מקור הנתונים המובאים במסמך: סא"ל אבישג סבג ראובן, ראש ענף תכנון כוח אדם מילואים, אגף כוח אדם, צה"ל, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 5 באוגוסט 2024, הועבר בדוא"ל: 11 באוגוסט 2024.

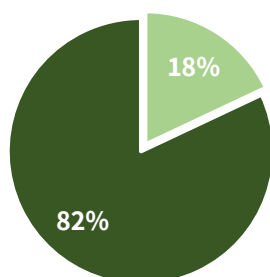
² אתר האינטרנט של צה"ל, [גיוס מילואים](#), כניסה: 11 באוגוסט 2024, עודכן: 3 בינואר 2024.

על פי תשובת צה"ל מדובר בעלייה של 10 נקודות האחוז ביחס לשיעור הנשים שגויסו למערך המילואים במהלך מבצע "צוק איתן" – לפני כעשור (8%), ועלייה של 15 נקודות האחוז ביחס למספר המשרתות במילואים במלחמת לבנון השנייה בשנת 2006 (3%).

עוד נמסר בתשובת צה"ל כי, 9,855 מכלל הנשים ששירותי במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל, עשו כן לאחר שקיבלו פטור משירות מילואים.

רוב משרתות המילואים במלחמת חרבות ברזל משרתות ביחידות תומכות לחימה, כמוצג בתרשים להלן.

תרשים 2: נשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל לפי אופי השירות*

■ לוחמות ■ תומכות לחימה

* אופי השירות מוגדר על פי ייעוד היחידה בה משרתת אשת המילואים.

להלן מוצג בטבלה 1 פילוח של הנשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל, בפילוח לפי ימי מילואים פעילים.

טבלה 1: מספר ימי המילואים הפעילים של נשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל

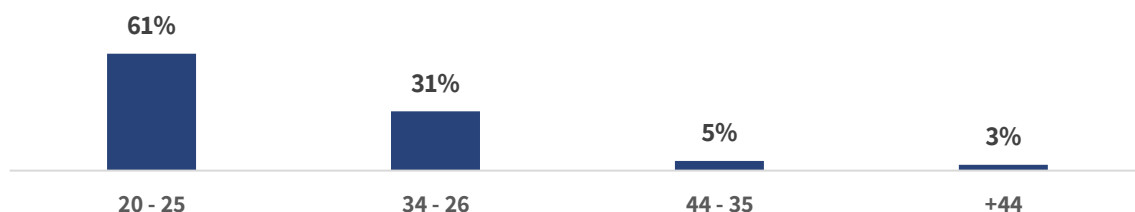
שיעור מכלל משרתות המילואים	משך שירות מילואים פעיל (בימים)
13%	עד שבעה ימים
6%	14 - 7
9%	30 - 14
15%	60 - 30
28%	120 - 60
15%	180 - 120
14%	180 ומעלה

מהטבלה עולה כי 28% מכלל הנשים שגויסו למערך המילואים במלחמת חרבות ברזל שירותו במצטבר עד כחודש, 43% נשים שירותו עד כחודשיים במצטבר, 71% מהנשים עד כארבעה חודשים במצטבר ו-86% מהן שירותו במצטבר עד כחצי שנה.

2. מאפיינים אישיים של נשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל

כמוצג בתרשים להלן, רוב הנשים שגויסו למערך המילואים (61%) הן בגילי 20–25; מעל ל-80% הן עד גיל 34.

תרשים 3: פילוח שיעור הנשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל לפי גיל

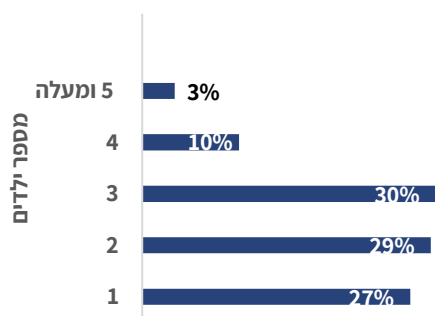
על פי נתוני צה"ל – ככלל, הנשים שקיבלו פטור משירות מילואים וחזרו לשירות מילואים פעיל, הן מבוגרות יותר: 70% מהן הן בנות 26 ומעלה, ו-37% מהן בנות 35 ומעלה.

עוד עולה מנתוני צה"ל כי, מכלל הנשים שגויסו למערך המילואים במלחמת חרבות ברזל ל-5,102 מהן בן זוג שהיה בשירות מילואים פעיל במהלך המלחמה.

2.1 משרתות מילואים שהן אימהות לילדים

מצה"ל נמסרו לנו נתונים לגבי 4,751 משרתות מילואים שהן אימהות לילדים. להלן מוצגת התפלגות שיעור האימהות משרתות המילואים לפי מספר הילדים שלהן.

תרשים 4: משרתות מילואים שהן אימהות, לפי מספר ילדים

ל-30% מהאימהות משרתות המילואים שלושה ילדים; שיעור מעט קטן יותר הן אימהות לשני ילדים (29%) או ילד אחד (27%).

על פי נתוני צה"ל, כ-3,800 מבין קרוב ל-10,000 משרתות המילואים שקיבלו פטור ממילואים וחזרו לשירות מילואים פעיל (39%) הן אימהות. כלומר – **רוב משרתות המילואים שהן אימהות לילדים חזרו לשירות לאחר קבלת פטור (80%).**

ככלל, לאימהות שחזרו למילואים לאחר קבלת פטור יש יותר ילדים מאשר לכלל האימהות משרתות המילואים (והן כאמור גם מבוגרות יותר): מבין האימהות שקיבלו פטור ממילואים וחזרו לשירות מילואים פעיל 42% הן בעלות שלושה ילדים, ו-23% הן בעלות ארבעה ילדים או יותר.